

Преместване на дете в друг град и спор за родителски права

Преместването на дете в друг град от единия родител **не променя автоматично** компетентния съд при спор за родителски права. Решаващ е не формалният адрес, а фактическата обичайна среда на детето към момента на подаване на иска.

Какво означава „настоящ адрес на детето“?

Законът посочва, че компетентен да разгледа спор за родителски права е **районният съд по настоящия адрес на детето**. В съдебната практика значението на това понятие вече е изяснено:

„Настоящ адрес“ означава **фактическото местопребиваване** на детето към момента на предявяване на иска – там, където е неговата обичайна среда на живот, а не формалната адресна регистрация.

Административното вписване в регистрите за настоящ/постоянен адрес **не е решаващо**. Решаващо е мястото на реална житейска среда, създадена от родителите.

 СЪДЕБНА ПРАКТИКА

Ключови решения на ВКС

Върховният касационен съд е последователен в практиката си по спорове за подсъдност на дела за родителски права. Ето пет ключови определения:

Определение № 187/25.03.2013 г. на ВКС

ПРИМЕР 1

ФОРМАЛНА РЕГИСТРАЦИЯ ≠ ПОДСЪДНОСТ

ВКС разглежда случай, при който родител **променя адресната регистрация** на детето след възникване на спора за родителски права.

Формалният акт
по ЗГР не е
определящ

Подсъдността се
определя от
фактическото
пребиваване

Целта на
нормата е
закрила
интереса на
детето

Това решение поставя ясна граница срещу процесуални манипулации, в които единият родител изменя подсъдността на делото срещу другия родител.

ПРИМЕР 2

ВРЕМЕННО ОТВЕЖДАНЕ

Определение № 188/17.04.2019 г. на ВКС

Ключов извод

Временно отвеждане на детето от обичайната му среда **не променя** компетентния съд. Релевантният момент е **датата на предявяване на иска**.

Съдът проверява:

- Дали преместването е трайно установяване
- Дали има изградена нова среда
- Или се касае за временно отсъствие

Краткотрайното преместване не води до нова подсъдност.

ПРИМЕР 3

ТРАЙНО ПРЕБИВАВАНЕ

Определение № 77/01.03.2021 г. на ВКС

ВКС разглежда въпроса дали пребиваването на новото място трябва да е „трайно“.

1

Обичайна среда

Съдът изследва обичайната среда на живот на детето

2

Не всяко пребиваване

Не всяко кратко пребиваване е достатъчно за промяна на подсъдността

3

След подаване на иска

Установяването след подаване на иска не променя подсъдността

Решаваща е фактическата среда към датата на сезиране.

Най-новата практика на ВКС (2024 г.)

1

Определение № 4138/19.09.2024 г.

Отвеждането на детето **без съгласие** или временното му пребиваване в друг град не обосновават автоматично компетентност на новия съд. Подсъдността **не може да бъде променена** чрез едностранно действие.

2

Определение № 4436/07.10.2024 г.

Съдът анализира предходни привременни мерки, фактическото местопребиваване и трайната връзка на детето с конкретно населено място. Решаваща е **обичайната среда на живот**, а не административните действия на родителите.

 ИЗКЛЮЧЕНИЕ

Кога съдът в новия град може да стане компетентен?

Ако **преди подаване на иска** са налице следните обстоятелства, съдът може да приеме, че новото местопребиваване е станало обичайна среда:

Записване в училище

Детето е записано и посещава учебно заведение в новия град

Стабилно пребиваване

Пребиваването на новото място е трайно и установено

Нов социален кръг

Детето е изградило нови социални връзки и приятелства

Липса на неправомерно задържане

Няма данни за неправомерно отвеждане или задържане на детето

 Важно: Посочените факти подлежат на доказване в съдебното производство.

Защо този въпрос е важен?

В производството по родителски права съдът извършва редица действия, които изискват делото да се гледа **там, където детето реално живее** – не там, където родителят е избрал процесуално предимство.

Изслушване на детето

Социален доклад

Дирекция „Социално подпомагане“

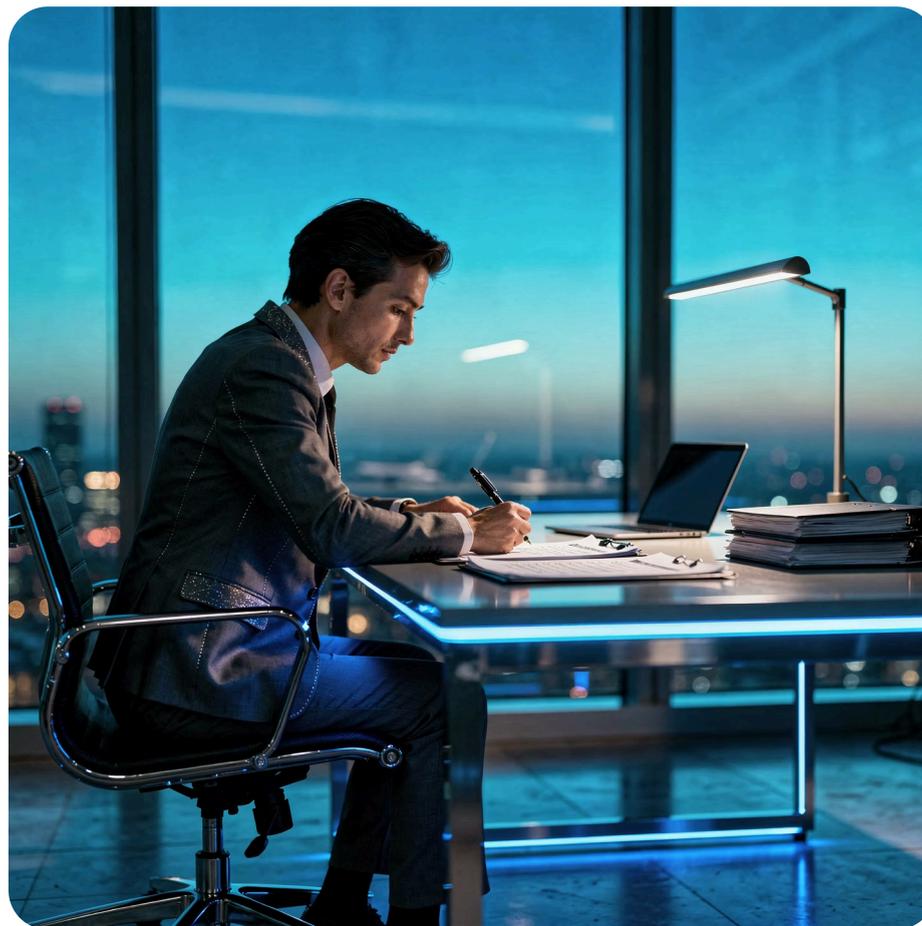
Експертизи

Ако сте в Пловдив и детето е отглеждано там, не е без значение делото да се гледа пред Районен съд – Варна например. Местоположението на съда има пряко практическо значение.

Как да реагирате при преместване и заведено дело в друг град?

Необходимо е да се анализират следните обстоятелства:

- Къде е била **фактическата среда** на детето
- Коя е **датата на преместването** на детето
- Каква е **причината** за преместване от обичайната среда
- Дали сте дали **съгласие** за преместването
- На коя дата е **подадена исковата молба**
- **Доказателствата** за трайно пребиваване на детето

Заключение

1 Няма автоматична промяна

Преместването на дете в друг град от единия родител **не означава автоматично**, че делото за родителски права ще се гледа там.

2 Обичайна фактическа среда

Компетентен по дело за родителски права е **съдът по обичайната фактическа среда** на детето към момента на предявяване на иска.

3 Индивидуална правна оценка

Всеки случай изисква **индивидуална правна оценка**, основана на съдебната практика и конкретните доказателства.

Делото за родителски права е заведено в друг град?

Подсъдността **не се определя** от едностранно преместване на детето от единия родител. Ако детето е било отведено и срещу Вас е подаден иск за родителски права, **имате право да оспорите компетентността на съда.**

Реакцията трябва да бъде **своевременна и прецизна**. Запазете консултация, за да получите конкретна стратегия и правна оценка на случая.

адвокат Цветелина Трайкова | Родителски права | Пловдив

